

TEZA:

Obwiniony radca prawny, będąc obrońcą swojego klienta, na rozprawie w okresie pandemii Covid-19, odmówił założenia maseczki, czym doprowadził do wezwania policji sądowej a maseczkę założył dopiero pod groźbą usunięcia z sali rozpraw. Ponadto Obwiniony radca prawny, będąc obrońcą swojego klienta, nie stawiał się na rozprawę, gdyż nie został wpuszczony do gmachu sądu przez policję sądową ponieważ odmówił założenia maseczki. Za każdy z tych czynów Obwiniony radca prawny został ukarany naganą i karą łączną nagany.

WO – 133/22

ORZECZENIE

z dnia 7 grudnia 2022 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: S WSD Tomasz Jankowski (sprawozdawca)

Sędziowie: S WSD Małgorzata Sajdak

S WSD Tomasz Prokopiuk

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Dariusza Drozdowskiego po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2022 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego M. D. obwinionego o to że:

1. będąc obrońcą Ł. M. w postępowaniu prowadzonym przed Sąd Rejonowy (...) III Wydział Karny w sprawie III W 182/21 na rozprawie w dniu 09 czerwca 2021r. , po zwróceniu uwagi przez Przewodniczącego Sądu aby założył maseczkę zakrywającą usta i nos, oświadczył, że obowiązek noszenia maseczki jest niekonstytucyjny oraz na rozprawie w dniu 07 października 2021r. sam odmówił założenia maseczki i to mimo pouczenia, że zostanie wezwana policja sądowa; po przybyciu policji sądowej, która przeprowadziła na Sali sądowej interwencję wobec obwinionego, który cały czas odmawiał założenia maseczki i założył maseczkę dopiero, gdy przewodnicząca składu poinformowała go, że niezależnie od przebiegu interwencji policji sądowej zarządzi opuszczenie przez obrońcę Sali,

co spowoduje, że obwiniony nie będzie reprezentowany przez obrońcę; ostatecznie obwiniony założył maseczkę;

tj. o czyn z art 64 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020r. poz. 75 ze zm.) z zw. art. 6, art. 11 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w sposób zawiniony nienależycie wykonywał czynności zawodowe i uchybił ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom kodeksu etyki zawodowej

2. będąc obrońcą Ł. M. w postępowaniu prowadzonym przed Sąd Rejonowy (...) III Wydział Karny w sprawie III W 182/21 nie stawił się na rozprawę wyznaczoną na dzień 18 listopada 2021r. prawidłowo zawiadomiony; gdyż nie został wpuszczony do gmachu sądu przez policję sądową ponieważ odmówił założenia maseczki, a ta którą posiadał przy sobie była pocięta;

tj. o czyn z art 64 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020r. poz. 75 ze zm.) z zw. art. 6, art. 11 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w sposób zawiniony nienależycie wykonywał czynności zawodowe i uchybił ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom kodeksu etyki zawodowej

po rozpoznaniu odwołania Obwinionego radcy prawnego M. D. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 26 kwietnia 2022 roku, sygn. akt OSD - 19/22

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie,
2. zasądza od radcy prawnego M. D. koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1800 zł (jeden tysiąc osiemset) na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych.

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych, orzeczeniem z dnia 26 kwietnia 2022 roku wydanym w sprawie sygn. akt OSD-19/22 uznał radcę prawnego M. D. winnym tego, że:

1. będąc obrońcą Ł. M. w postępowaniu prowadzonym przed Sąd Rejonowy (...) III Wydział

Karny w sprawie III W 182/21 na rozprawie w dniu 09 czerwca 2021r. w Poznaniu, po zwróceniu uwagi przez Przewodniczącego Sądu aby założył maseczkę zakrywającą usta i nos, oświadczył, że obowiązek noszenia maseczki jest niekonstytucyjny oraz na rozprawie w dniu 07 października 2021r. sam odmówił założenia maseczki i to mimo pouczenia, że zostanie wezwana policja sądowa; po przybyciu policji sądowej, która przeprowadziła na Sali sądowej interwencję wobec obwinionego, który cały czas odmawiał założenia maseczki i założył maseczkę dopiero, gdy przewodnicząca składu poinformowała go, że niezależnie od przebiegu interwencji policji sądowej zarządzi opuszczenie przez obrońcę Sali, co spowoduje, że obwiniony nie będzie reprezentowany przez obrońcę; ostatecznie obwiniony założył maseczkę;

tj. o czyn z art 64 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020r. poz. 75 ze zm.) z art. 6, art. 11 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w sposób zawiniony nienależycie wykonywał czynności zawodowe i uchybił ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom kodeksu etyki zawodowej

2. będąc obrońcą Ł. M. w postępowaniu prowadzonym przed Sąd Rejonowy (...) III Wydział Karny w sprawie III W 182/21 nie stawił się na rozprawę wyznaczoną na dzień 18 listopada 2021r. prawidłowo zawiadomiony; gdyż nie został wpuszczony do gmachu sądu przez policję sądową ponieważ odmówił założenia maseczki, a ta którą posiadał przy sobie była pocięta;

tj. o czyn z art 64 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020r. poz. 75 ze zm.) z art. 6, art. 11 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w sposób zawiniony nienależycie wykonywał czynności zawodowe i uchybił ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom kodeksu etyki zawodowej.

Za każdy w wymieniu nich czynów Sąd wymierzył obwinionemu karę nagany oraz wymierzył karę łączną nagany.

Od powyższego orzeczenia odwołał się obwiniony, zarzucając inkryminowanemu orzeczeniu rażąco dowolne ustalenie okoliczności faktycznych oraz rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które to naruszenia miały oczywisty wpływ na wynik postępowania. Obwiniony zakwestionował ustalenia faktyczne wykazując, że sąd nie przeprowadził żadnego postępowania dowodowego ustalając jakoby, że zakładana przez obwinionego w dniu 18 listopada 2021r. maseczka wyraźnie odsłaniała usta i nos. Wskazał, że fakt pocięcia maseczki jest

bezsportny to juź okolicznořć czy odsłaniała usta i noc wymagało przeprowadzenia dowodu, który nie został przeprowadzony w odpowiedni sposób. Ponadto obwiniony w treści odwołania podniósł, że ustawa z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, w treści której znajdowała się delegacja do wydania rozporządzenia nie zawiera przepisów określających możliwość i warunki ograniczenia konstytucyjnej wolności poruszania się po terytorium RP. Zdaniem obwinionego oczywistym jest, że rozporządzenia jako akt niższej niż ustawa rangi nie może nie może ograniczać wolności przemieszczania się zdefiniowanej w art. 52 ust 1 Konstytucji RP.

Obwiniony złożył wniosek o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie go od zarzucanych mu czynów.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zważył co następuje.

Zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego odwołanie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie a w konsekwencji orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 26 kwietnia 2022 r., sygn. akt OSD-19/22 należało utrzymać w mocy.

Zgodnie z art. 74¹ pkt 1 Ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Odpowiednie stosowanie przepisów prawa jest czynnością polegającą na stosowaniu odpowiednich przepisów bez żadnych modyfikacji, stosowaniu przepisów z pewnymi modyfikacjami oraz nie stosowaniu przepisów, które ze względu na ich bezprzedmiotowość lub sprzeczność z przepisami ustanowionymi dla tych stosunków, do których miały być stosowane odpowiednio, nie mogą być w ogóle stosowane.

Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455 kpk. Sąd odwoławczy jest zobowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 437 § 1-2 kpk po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części.

W niniejszej sprawie zarzuty postawione obwinionemu dotyczyły nienależytego

wykonywania czynności radcy prawnego oraz naruszenia swoim zachowaniem powagi sądu przed, którym występował.

Obowiązkiem radcy prawnego jest wykonywanie czynności zawodowych rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami.

W dniu 29 listopada 2020r. weszła w życie ustawa z dnia 28 października 2020r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19. Na mocy zmiany ustawy o chorobach zakaźnych do art. 46b został dodany pkt 13, który zezwalał w drodze rozporządzenia Rady Ministrów ustanowienie nakazu zakrywania ust i nosa, określonych okolicznościach, miejscach, i obiektach oraz na określonych obszarach, wraz ze sposobem realizacji tego nakazu.

W sądzie Rejonowym (...) obowiązywało Zarządzenie nr 38/2020 Prezesa i Dyrektora Sądu Rejonowego (...) z dnia 26 maja 2020r. w sprawie zasad obsługi interesantów. Zarządzenie to w § 5 wprowadziło szereg obowiązków, w tym w pkt 3 obowiązek zakrywania ust i nosa maseczką. W § 10 Zarządzenia wprowadzono sformułowanie obowiązek uczestniczenia w rozprawach osób z zasłoniętymi ustami i nosem. Osłonę twarzy można było zdjąć jedynie na zarządzenie prowadzącego rozprawę.

Uczestnicząc w rozprawie w dniu 9 czerwca 2021r. obwiniony nie zastosował się do tego obowiązku ignorując nawet polenienie prowadzącego rozprawę. W toku przesłuchania przed sądem I instancji wyjaśnił, że jego zachowanie spowodowane było faktem, niekorzystnego wpływu na jego zdrowie. Nadto jak wyjaśnił w toku dochodzenia dyscyplinarnego obowiązek noszenia maseczki był jego zdaniem niekonstytucyjny. Równie w dniu 18 listopada 2021r. nie zastosował się do obowiązku zakrywania ust i nosa. Pomimo, iż zakrył nos i usta maseczką, była ona ponacina i nie spełniała swojej roli. Takie zachowanie nie mieści się w katalogi zachowań zgodnych z przepisami. Wyższy Sad Dyscyplinarny uznał, że Okręgowy Sąd Dyscyplinarny prawidłowo ustalił stan faktyczny.

Zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego obwiniony radca prawny w sposób rażący naruszył zasady wrazone w art. 6 art. 11 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Wyższy Sąd Dyscyplinarny w składzie rozpoznającym sprawę przyznaje jednak obwinionemu rację, że miał prawo kontestować jego zdaniem niekonstytucyjne obowiązki. Mógł to robić jednej w sposób prawem przewidziany. Skoro jednak przepisy obowiązywały (weszły w życie) to zdaniem Sadu należało się do nich stosować, do czasu aż nie zostały by uchylone lub zmienione we właściwym

postępowaniu. Jawne lekceważenie obowiązujących, nawet zdaniem obwinionego niezgodnych z konstytucją RP przepisów przez radcę prawnego powoduje jednak sprzeniewierzenie się normom etycznym zawartym w art. 6 i art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zdaniem Sądu niestosownie się do przepisów, nawet kontestowanych, ich lekceważenie może prowadzić do anarchii prawnej, a radcy prawni jako profesjonaliści winni zachowywać się z poszanowaniem prawa, nawet jeśli się nie zgadzają z wprowadzonymi normami prawnymi.

Regulacje zawarte w nieuznanym przez obwinionego Rozporządzeniu RM czy Zarządzeniu Prezesa i Dyrektora Sadu Rejonowego (...) obligowały radcę prawnego do działania z nimi zgodnego. Skoro przepisy dotyczące obowiązku zakrywania nosa i ust weszły w życie nie zostały ani uchylone ani zmienione we właściwym trybie należało uznać, że obowiązywały i należało się do nich stosować. Obowiązkiem obwinionego było również zastosowanie się do polecenia sądu wydanego na rozprawie - do zakrycia nosa i ust maseczką. Sad egzekwował obowiązki nałożone Zarządzeniem nr 38/2020 Prezesa i Dyrektora Sadu Rejonowego (...) z dnia 26 maja 2020r. dotyczące zasad obsługi interesantów oraz przeprowadzania rozpraw w budynkach Sadu. Niezastosowanie się do tych poleceń wypełniło dyspozycję deliktu z art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Odnosząc się zaś do zarzutu, że żadne przepisy nie zawierają norm jaki ma spełniać maseczka, stąd zakładając pociętą maseczkę należy uznać, że obowiązek zakrywania ust i nosa został spełniony, Sąd nie podzielił argumentu obwinionego. Przede wszystkim wprowadzenie obowiązku zakrywania ust i nosa maseczką miało zapobiegać rozprzestrzenianiu się wirusów i drobnoustrojów. Faktem jest, że żadna maseczka nie gwarantuje 100% ochrony jednak celem wprowadzenia obowiązku było ograniczenie rozprzestrzenienia się wirusów i drobnoustrojów. Założenie przez obwinionego pociętej maseczki powodował, że maseczka nie spełniał żadnej roli. Obwiniony stosując taką maseczkę mógł roznosić wirusy jak również sam je wdychać, a następnie je przenosić i zarażać inne osoby.

Sąd oceniający zachowanie obwinionego na rozprawie w dniu 9 czerwca 2020r. oraz w dniu 18 listopada 2020r. uznał, że obwiniony w sposób rażący nie zastosował się obowiązujących norm związanych ze zwalczaniem COVID-19, czym naruszył wskazane wyżej normy zasad etyki. Sąd nie podzielił argumentów obwinionego zawartych w odwołaniu uznając wyrok zaskarżony Okręgowego Sadu Dyscyplinarnego za słuszny.

Sąd Odwoławczy nie dopatrywał się również przesłanek zastosowania z urzędu art. 439 kpk lub art. 440 kpk.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izbie Radców

Prawnych w Warszawie orzeczono zgodnie z art. 70⁶ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych w zw. z §1 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.